

3.3 By- og Boligministeriet

By- og Boligministeriet er ressortmyndighed for offentlige bygge- og anlægskontrakter og vejleder om udbudsreglernes anvendelse på sådanne kontrakter.

4. Forslag til styrkelse af klagesystemet på udbudsområdet

For at tage højde for den rejste kritik mod effektiviteten af klagesystemet og samtidig fastholde systemets fordele og forenkle klagemulighederne, således at Danmarks position som foregangsland fastholdes, foreslås det at styrke Klagenævnets beføjelser på en måde, der samtidig indebærer forenkling af klage- og sanktionssystemet.

I de fleste af de sager, som indbringes for Klagenævnet, er udbudsforretningen allerede afsluttet, og kontrakt er indgået. Det er her ikke muligt for Klagenævnet at pålægge ordregiveren at rette op på de begåede ulovligheder. Klagenævnets kendelser får derved i praksis i vidt omfang karakter af en efterfølgende udtalelse om lovligheden af en gennemført og afsluttet offentlig udbudsforretning.

Efter den gældende klagenævnslov har Klagenævnet ikke mulighed for at behandle krav om erstatning for skade opstået som følge af en ordregivers overtrædelse af udbudsreglerne. I givet fald må klageren rejse sag herom ved domstolene. De hidtidige erfaringer har vist, at dette kan være et tungt system for klagerne at benytte sig af, og der har kun været rejst et fåtal erstatningssager ved domstolene på dette område.

Det foreslås derfor, at Klagenævnet i tilfælde, hvor en klager får helt eller delvist medhold i en sag, der behandles af nævnet, får mulighed for at pålægge den indklagede myndighed at udrede en erstatning til klageren for skade opstået som følge af den begåede overtrædelse. Det forudsættes, at Klagenævnet anvender dansk rets almindelige regler om erstatning i forretningsforhold, herunder at klager skal have lidt et tab.

Nævnets afgørelser om erstatning skal som nævnets øvrige afgørelser kunne indbringes for domstolene af hver af parterne inden for en frist af 8 uger.

Beføjelsen til at behandle erstatningsspørgsmål skal således kunne anvendes af Klagenævnet, hvor det ikke er muligt i tide at rette op på et ulovligt udbudsforløb, fordi udbudsforretningen allerede er endeligt afsluttet med indgåelse af kontrakt om den pågældende opgave. I tilfælde, hvor klagesag rejses på så tidligt tidspunkt, at Klagenævnet endnu kan nå at gribe ind i et ulovligt udbudsforløb, må mulighederne for lovliggørelse ved midlertidig afbrydelse af proceduren, annullation af ulovlige beslutninger og pålæg om lovlig-

gørelse anvendes i videst muligt omfang under hensyn til de involverede samfundsmæssige ressourcer. Det kan dog ikke på forhånd udelukkes, at en klager også kan have et berettiget krav på erstatning i tilfælde, hvor der er lidt tab trods lovliggørelse af forretningen.

Der lægges med forslaget vægt på at opnå en styrket retshåndhævelse af udbudsreglerne uden uforholdsmæssigt store omkostninger og besvær.

Den nye beføjelse forudsættes administreret fleksibelt. En klager bør have mulighed for i første omgang alene at anmode Klagenævnet om at statuere, at udbudsreglerne er overtrådt, og først i en efterfølgende sag for nævnet at nedlægge erstatningspåstand. Også i den situation, hvor der allerede fra starten nedlægges erstatningspåstand, vil Klagenævnet have mulighed for først at statuere, at der er sket en overtrædelse af reglerne, og derefter afsætte tid til, at parterne kan indgå et forlig om erstatning på grundlag heraf, sådan som det også kan gøres under sager for de ordinære domstole. Det er således fortsat tanken, at sager om overtrædelse af udbudsreglerne skal løses på det lavest mulige konfliktniveau.

En klager vil dog fremover som hidtil ikke være afskåret fra at anlægge sag mod en ordregiver direkte ved de almindelige domstole uden en forudgående behandling ved Klagenævnet.

Klagenævnet for Udbud vil i kraft af sin sammensætning og sagsbehandlingsmåde fuldt ud være i stand til at udøve denne beføjelse. Nævnets formand og de to næstformænd er dommere. I så godt som alle sager finder der – efter nævnets praksis - mundtlig forhandling sted. Nævnets sagsbehandling foregår i vidt omfang som behandlingen af borgerlige retssager. Enhver sag indledes med en skriftveksling svarende til skriftvekslingen i borgerlige sager. I alle sager er der fuld kontradiktion. Nævnets kendelser udformes som domme i borgerlige sager. Nævnet er ikke undergivet instruktionsbeføjelser fra nogen og arbejder som et helt uafhængigt organ. Nævnet er en »ret« efter EF-Traktatens artikel 234 EF og således kompetent til at forelægge præjudicielle spørgsmål for EF-Domstolen, jf. EF-Domstolens dom af 18. november 1999 i sag C-275/98.

I størstedelen af de hidtidige sager for nævnet har den indklagede ordregiver været assisteret af en advokat.

En regel om at give en forerettet tilbudsgiver kompensation er for nylig indføjet i den finske udbudslovgivning. Konkurrencerådet, som er klagemyndighed på udbudsområdet i Finland, kan pålægge en ordregiver at betale en godtgørelse til en tilbudsgiver, der ville have haft en reel mulighed for at opnå ordren, hvis or-